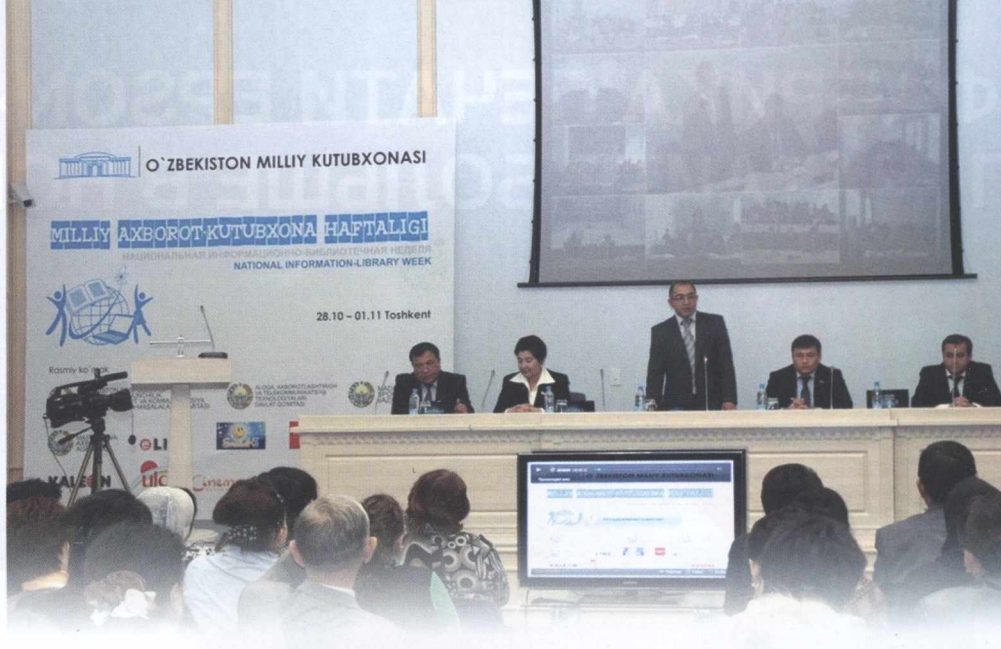

AXBOROT-KUTUBXONA

faoliyatining huquqiy-asoslari: amaldagi qonunchilik va uni takomillashtirishning dolzarb masalalari

Joriy yilning 28-oktabr kuni O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining Axborot va kommunikatsiya texnologiyalari masalalari qo'mitasi Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi bilan hamkorlikda «Axborot-kutubxona faoliyatining huquqiy-asoslari: amaldagi qonunchilik va uni takomillashtirishning dolzarb masalalari» mavzusida videokonferensiya o'tkazildi.

Konferensiya ishida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining deputatlari, Vazirlar Mahkamasi, Aloqa, axborotlashtirish va telekommunikatsiya texnologiyalari davlat qo'mitasi, Intellectual mulk agentligi hamda boshqa vazirlik va idoralar mas'ul xodimlari, axborot-kutubxona muassasalarining mutaxassislari, ommaviy axborot vositalari vakillari ishtirok etdilar.

Tadbirning maqsadi axborot-kutubxona faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish va sohani rivojlantirish tamoyillarini takomillashtirish, shuningdek, axborot-kutubxona faoliyatida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish masalalarini muhokama qilishdir.

Tadbir ishtirokchilari muhtaram Yurtboshimiz rahbarligida mustaqilligimizning ilk davridan boshlab mamlakatimizda o'sib kelayotgan yosh avlodni intellektual ehtiyojlarini qondirishga, madaniy-ma'rifiy

qadriyatlarni saqlashga qaratilgan mutlaqo yangi tipdagi axborot-kutubxona tizimini yaratish borasida keng ko'lamli ishlar amalga oshirilib kelinayotganligini ta'kidlab o'tdilar. Shu bilan birga, axborot-kutubxona va axborot-resurs markazlarining rivojlantirishini tashkiliy, moliyaviy-iqtisodiy, texnik-texnologik mexanizmlarini yaratishga, huquqiy jihatdan tartibga solishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

2011-yilda qabul qilingan «Axborot-kutubxona faoliyati to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida axborot-kutubxona resurslarini shakllantirish hamda aholiga sifatli axborot-kutubxona xizmati ko'rsatishni tashkil etish darajasini yangi pog'onalarga ko'tarish maqsadida axborot-kutubxona muassasalarining yangi mavqei va vazifalari, axborot-resurs markazlarining moddiy-texnika bazasi mustahkamlanishi hamda kadrlar bilan ta'minlanishini belgilab berdi.

Qonun normalarining ijro etilishi mamlakatimizda yagona axborot-kutubxona tizimini shakllantirish, foydalanuvchilarni axborot-kutubxona muassasalarida saqlanib kelinayotgan axborotga erkin ega bo'lishi, axborot-kutubxona muassasalarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, xususan, belgilangan tartibda soliq va boshqa imtiyozlarini berishga imkoniyatlar yaratmoqda. Bunday ko'p qirrali imkoniyatlarni amalga oshirish mamlakatimizda axborot-kutubxona faoliyatini yanada yaxshilash uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Axborot-kutubxona faoliyatida qonun normalarini amalga oshirish doirasida adabiyot fondlarining ko'payishini ta'minlash, kutubxona ishida yangi axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish, shuningdek, mamlakatdagi axborot-kutubxona resurslaridan aholining erkin foydalanishini kengaytirish bo'yicha rejali va tizimli ishlar olib borilmoqda.

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida kitobxonlarga axborot xizmatlarini ko'rsatuvchi 12 mingta axborot-kutubxona muassasalari faoliyat ko'rsatmoqda. Adabiyotlarning umumiy hajmi 83,6 mln nusxani, shu jumladan, elektron formatda 3,5 mln. nusxani tashkil etadi. Barcha axborot-kutubxona markazlarida Internet tarmog'iga chiquvchi lokal tarmoqlar («ZiyoNET») yaratilgan. Kutubxona muassasalarini zamonaviy kompyuter va orgtexnika bilan ta'minlash ishlari olib borilmoqda, kompyuterlar soni 3 barobar, ko'paytiruv va skanerlash texnikalari 2,5 barobar ortgan.

Shuningdek, axborot-kutubxonalarda kitobxonlarga xizmat ko'rsatish jarayonlarini integratsiyalash, axborotni to'plash, unga ishlov berish, elektron kutubxonalar tashkil qilish, ta'lim muassasalarida va hududlarda kitobxonlarga masofadan turib, xizmat ko'rsatishning tezligi va sifatini oshirish bo'yicha ishlar olib borilmoqda. Yagona elektron katalogni shakllantirish va yuritishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bugungi kunda kitobxonlar Milliy kutubxona veb-sayti orqali 430 mingdan ortiq bibliografik yozuvlardan foydalana olishlari mumkin.

Axborot-kutubxona tarmoqlari integratsiyalashuvini ta'minlash hamda kommunikatsiya infratuzilmasini rivojlantirish maqsadida elektron kutubxona tizimi yaratildi. Respublika axborot-kutubxona markazi negizida faoliyat yuritib kelayotgan Ilmiy-texnik adabiyotlar elektron kutubxonasida ro'yxatdan o'tgan foydalanuvchilar masofadan turib, o'z uylaridan yoki ish joyidan turib, kataloglardan yoki to'liq matnli elektron nashrlar bilan tanishishlari mumkin. Ilmiy-texnik adabiyotlar elektron

kutubxonasining uch yil faoliyati davomida uning fondi 40 ming birlikni tashkil etdi, shulardan 28 700 mingtasi raqamlashtirilgan va Ilmiy-texnik adabiyotlar elektron kutubxonasi veb-sayti orqali barcha foydalanuvchilarga ochiqdir.

Ayni kunda Ilmiy-texnik adabiyotlar elektron kutubxonasi respublikadagi axborot-kutubxona markazlarining axborot-resurslarini jamlab, internet tarmog'ida korporativ tarmoq yaratish ustida izlanishlar olib bormoqda. Bu loyiha yurtimiz kitobxonlariga axborot-kutubxona markazlari xizmatlaridan masofadan turib foydalanish imkoniyatini beradi.

Barcha axborot-kutubxona markazlarini integratsiyalash maqsadida axborot-kutubxona markazlarida elektron kutubxona yaratish va jihozlash, axborot-kutubxona markazlari fondida saqlanib kelinayotgan adabiyotlarni raqamlashtirgan holda onlayn-kutubxona barpo qilish orqali viloyat

axborot-kutubxona markazlarini rivojlantirish va modernizatsiyalash bo'yicha texnik loyiha ishlab chiqildi. Mazkur loyihaga ko'ra joriy yil mobaynida barcha axborot-kutubxona markazlari o'zaro va markaz bilan optik tolali tarmoq orqali ulanadi, zarur texnik uskunalar bilan ta'minlanadi.

Konferensiya ishtirokchilari kutubxona ishida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning yangi imkoniyatlari, kutubxona jarayonlarini avtomatlashtirish bo'yicha taqdim qilingan materiallar, vizual va virtual axborotlarni taqdim etish bilan birga, interaktiv ma'lumotlar vositalari orqali foydalanuvchilar zamonaviy axborot berish tizimi bilan tanishdilar.

Anjumanda so'zga chiqqanlar zamonaviy axborot-kutubxona va kompyuter texnologiyalarini joriy etish bo'yicha me'yoriy-huquqiy bazani yanada takomillashtirish, axborot-kutubxona sohasidagi kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo'yicha chora-tadbirlarni tashkil etish masalalariga alohida e'tibor qaratdilar.

O'tkazilgan anjuman axborot-kutubxona faoliyatini yanada takomillashtirishga qaratilgan qator takliflar ishlab chiqishga imkon berdi. Xususan, axborot-kutubxona resurslaridan masofadan turib foydalanishni, shuningdek, yetakchi xorijiy axborot-kutubxona fondlarining ma'lumotlar bazasiga ulanishni o'z ichiga olgan holda foydalanuvchilarga taqdim etiladigan elektron xizmat ko'rsatish shakllarini va ilg'or dasturiy mahsulotlarni tizimli ravishda, ayniqsa, qishloq joylarida, joriy etish bo'yicha taklif va tavsiyalar bildirildi.

Konferensiya ishinining yakuni bo'yicha mazkur sohada amaldagi qonunchilik va huquqni qo'llash amaliyotini takomillashtirishga qaratilgan tegishli qaror qabul qilindi.

